

¹Verkondiging hoogfeest sint Adelbert, Egmond, maandag 25 juni 2018

“Wees waakzaam,” drukt Jezus ons op het hart.

Toen ik in de begindagen van oktober 1977 intrad in de abdij was Dom Adelbert van der Wielen abt van de kloostergemeenschap en bovendien novicemeester. Eenmaal per week nam hij de tijd om met mij te praten. Rond half november besprak hij met mij de betekenis van de advent. Hij raadde mij aan deze heel bewust te beleven. Voor de monnik, leerde hij mij, is de advent van grote betekenis. Het is de tijd van waakzaamheid, wachten op de Heer, geduldig, alert, vol liefde en verlangen, de Heer, die komt op het uur dat wij niet verwachten.

De monnik moet luisterend, oplettend leven, zoals iemand die vroeg in de morgen, nog voordat de dageraad aanbreekt, opstaat, bidt en leest: “spreek, Heer, uw dienaar luistert...Het is heden! hoort naar zijn stam: verhardt niet uw hart...”

Het vroege opstaan was erg wennen. Het gebed van de monnik is een op wacht staan. Terwijl mensen nog slapen of de eerste files vormen op de wegen van de altijd mobiele Randstad staan zij op en waken en bidden. Waakt en bidt, vraagt de angstige Jezus in de late avond aan zijn leerlingen.

Minder dan twee weken later, vlak voor het begin van de advent, in de week van de laatste dingen, waarin wij in de liturgie van de kerk ons bezinnen op de voltooiing van alle dingen, op de voleinding van de geschiedenis, overleed abt Adelbert. Zijn uur kwam naar de mens gesproken bijzonder vroeg. De rijzige man, die bij mij groot ontzag inboezemde, ontmoette de Heer des Huizes, in wiens naam hij dit huis beheerde, laat in de avond.

Vandaag vieren wij de heilige Adelbert, één van de eerste apostelen van onze streken. Hij kwam hier aan deze Noord-Hollandse kusten, nadat hij met sint Willebrord, de apostel van onze lage landen, de Noordzee had overgestoken. Paulus zegt over zijn evangeliserings-arbeid: “ik had mij voorgenomen u niets anders te brengen dan Jezus Christus, de gekruisigde”. Een fascinerende zin. Deze feestdag brengt ons tot de kern van ons geloof. “Het woord dat ik u verkondigde, overtuigde niet door geleerde woorden, maar het getuigde van de kracht van de Geest”. De godsdienst die in onze delta, in het Noord-Hollandse land werd verkondigd was er niet één van een wijsheidsleraar maar van een God die mens wordt, die ons vlees aanneemt met zijn vreugde en verrukking en met zijn lijden, pijn, neergang en sterven. Een God die mét

¹ Ezechiël 34, 11-16; 1 Kor. 2, 1-7; Marcus 13, 33-37

ons gaat, in geluk, in vriendschap en liefde en in eenzaamheid, bitter lijden en sterven. Jezus Christus en die gekruisigd.

In het pastoraat van onze dagen in dit Kennemerland, in dit land van Sint Adelbert, is deze verkondiging allang niet meer evident. Tijdens de vele bezoeken die ik mag brengen aan parochianen, thuis, in het ziekenhuis en verpleeghuis, zie ik de laatste tien jaren vaker een boeddha-beeld dan een kruisbeeld. Wie niet waakzaam is, ziet onze in de geschiedenis gewortelde godsdienst vervagen tot een tijdloze mythe.

Bij arme mensen, die er velen zijn in mijn parochie in Amsterdam-Noord, bij met zichzelf worstelende gedetineerden (gisteren mocht ik nog één van hen het heilig Doopsel en Vormsel geven) en bij de vele nieuwkomers uit het Midden-Oosten, Irak, Syrië, en uit Eritrea, die nu met velen onze kerkbanken komen vullen, zien wij de grote liefde en toewijding aan Christus en die gekruisigd. Nu al enkele jaren vieren zij, gedeeltelijk apart en voor een deel van de liturgie met ons, Hollanders, de Goede Week-plechtigheden. Gelukkig worden wij, nu eens sentimentele dan weer al te nuchtere Hollanders, beïnvloed door hun intens gedenken van het lijden en sterven van de Heer, worden wij gesterkt in ons -soms lauwe, rationele- geloof. Wat een zegen dat onze kerkgemeenschap -evenals in de achtste eeuw, de dagen van Willebrord en Adelbert- weer wordt gesticht door apostelen, gelovigen uit het Midden-Oosten en Afrika; gelovigen die hebben geleden omwille van hun belijdenis van het evangelie.

Vandaag mogen wij op deze grond van Egmond, waar sint Adelbert als eerste het licht van het evangelie verspreidde, waar zijn stoffelijke resten rusten, in dit altaar, teruggaan naar de bron van ons geloof, naar het vuur van het begin, de beschaving van het evangelie, dat ons verkondigt dat wij kind van God zijn, beeld en gelijkenis van de onzichtbare God; dat Hij ons roept tot de menselijkheid van Jezus, de Zoon van God; dat God aan het licht komt in het geven van je leven uit liefde voor je naasten, bijzonder de arme, de vluchteling, de door onze maatschappij als tweederangs beschouwde mensen.

Terug naar de bron van ons geloof, van onze humaniteit. Waakzaam zijn, ervoor waken dat wij in ons streven naar economische groei, naar een perfect geregelde samenleving, nog wel oog en hart hebben voor de kwetsbaarheid van de mens, van de armen, de steeds ouder wordende mensen, de demente mensen, de langdurig zieken.

De beschaving van onze streken en van de westerse landen heeft bijzonder veel te danken aan sint Benedictus en zijn talloze volgelingen: zij die de stabilisatie loci nauwkeurig hebben onderhouden en zij die als pelgrimmonniken Christus' licht lieten stralen in duistere streken.

Misschien willen de monniken van vandaag ons helpen die oude bron, die vitale, verkwikkende, verstillende en activerende bron weer te vinden.

Zoals het de volgelingen van Benedictus en Adelbertus betaamt niet fanatiek strijdbaar, veroordelend, moraliserend, maar aantrekkelijk, geduldig, menslievend, waarachtig, vol vrede.

Amen.